

РЕШЕНИЕ

№ 201

гр. София, 08.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 33 състав,
в публично заседание на 30.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Галин Несторов

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **9213** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на Глава X от АПК във вр. с чл. 190а, ал. 1, т. 3 от Закона за водите.

Делото е образувано по жалбата на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ /ДПУСЯ/, ЕИК[ЕИК], представлявано от изп. директор Ц. Б., чрез юриск. М. К., против Задължителни предписания по Констативен протокол № 05-03-61/11.07.2023 г. от проверка и контрол на язовирна стена и съоръженията към нея и документацията за експлоатацията, издадени от Е. Х. И. и Я. Ю. П., служители при Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ при Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, с които са дадени задължителни предписания за яз. „Сечище“, Област: Шумен, Община: Нови пазар, както следва:

По осъществяване на безопасна техническа експлоатация:

- Да се възстанови преливния тракт, като се осигури преминаването на висока вълна с необходимата обезпеченост!

Срок на изпълнение: 20.12.2023г.

- Да се поддържа водно ниво на 1м под кота преливен ръб.

Срок на изпълнение: До възстановяване на експлоатационното състояние на Oil и преливник.

- Да се почисти от високата растителност: воден откос, въздушен откос па язовирната стена, както и около изходна шахта на основен изпускател.

Срок на изпълнение: 20.12.2023г.

Жалбоподателят сочи, че предписанията са нищожни, като дадени от комисия от орган без съответните правомощия. Твърдят се и съществени нарушения на адм. - производствените правила при издаването им. В с.з. по делото жалбоподателят, редовно призован, се представлява от юриск. В., който поддържа жалбата и изразява становище за обявяване на оспорения адм. акт за нищожен. Пледира за присъждане на разноски по делото за юриск. възнаграждение.

Ответниците по оспорването – Е. Х. И. и Я. Ю. П., служители при Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ при Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, редовно призовани, не се явяват, не се представляват.

Съдът като прецени допустимостта на жалбата, приема за установено следното: Жалбата е подадена в срок, налице е правен интерес, поради което е процесуално допустима, а разгледана по същество последната е основателна при следните съображения:

В КП са изложени следните факти:

Име на язовира:

КОНСТАТАЦИИ НА СЪСТОЯНИЕТО:

ДАННИ ЗА ЯЗОВИРНАТА СТЕНА И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ НЕЯ: Класификация на язовира по чл. 141а, ал. 1 и 2 от ЗВ:

Малък.

Класификация на язовира по чл. 141б, ал.1 от ЗВ по степен на потенциална опасност:

Първа висока степен на потенциална опасност.

Категория по чл. 11, ал. 1 от Наредбата по чл.141, ал.2 от ЗВ на язовира, в зависимост от характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация в съответствие с чл.137 от Закона за устройство на територията и Наредба №1 от 2003г'. за номенклатурата на видовете строежи, обн., ДВ, бр.72 от 2003г.:

Първа категория.

Класификацията по чл. 11, ал.2 от Наредбата по чл. 141, ал. 2 от ЗВ на язовирните стени и съоръженията към тях, в зависимост от тяхното предназначение, изискванията за дълготрайност и сигурност и последиците при авария и при разрушение, както и в зависимост от мощността на хидроенергийния обект, когато са част от него, извършена в съответствие с Наредба № 14 от 2005 г. за техническите правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия.

Тип язовирна стена, съгласно чл. 8, ал. 1 от Наредбата по чл. 141, ал. 2 от ЗВ, в зависимост от конструкцията:

Гравитачна.

Тип язовирна стена, съгласно чл. 8, ал. 2 от Наредбата по чл. 141, ал. 2 от ЗВ, в зависимост от строителните материали и технологията на изграждане:

От местни материали /земно-насипни/.

Най-високото работно водно ниво (НВРВН) [т]: 315,80.

Най-ниското работно водно ниво (ННРВН) [т]: няма данни.

Завирен обем при НВРВН [т3]: 65500.

Залята площ при НВРВН [дка]: 31.

Най-високо водно ниво (НВВН) [т]: 318,30.

Залята площ при НВВН [дка]: 31.

Площ на водосборната област на язовира [Iоп-]: 5,67

Предназначение на язовира: смесен

Данни за високата вълна със съответната повторемост съгласно изискванията на нормите за проектиране на хидротехническите съоръжения за съответния клас язовир $Q_{max} = 39,54 \text{ M}^3/\text{сек}$ Височина на стената: 8,8 [т].

Дължина по короната на стената: 96 [т].

Преливник с оразмерително водно количество $Q_{max} 30,71 \text{ [inVs]}$.

Основен изпускател с оразмерително водно количество $Q_{max} 0,350 \text{ [inVs]}$

Оразмерително водно количество па водовземното съоръжение: няма [m³/s].

КОНСТАТАЦИИ НА СЪСТОЯНИЕТО:

Характерни условия и обстоятелства при провеждане на инспекцията:

Метеорологични: Д. Видимост: Добра.

Достъп: Само с високопроходно МПС.

Водно ниво в момен та ма проверката: около 0,40м под кота преливен ръб [ш].

Завирен обем в момента па проверката: няма данни [т³].

Подробни констатации за техническото състояние на язовирната стена и другите съоръжения на язовира, установени при проверката:

Корона - вълнообразна, с наличие на плитки коловози, проходима, почистена от висока тревна растителност, с допълнително насипан и разстлан инертен материал, с който- частично са попълнени наличните коловози.

Воден откос - почистен от храстовидна растителност, наличие на млада висока тревна растителност, което не позволява извършване на оглед и установяване на техническото състояние.

Въздушен откос - почистен от храстовидна растителност, наличие на млада, висока тревна растителност, което не позволява извършване на оглед и установяване на техническото състояние.

Преливник - земен тип, наличие на млада висока влаголюбива растителност, непосредствено пред преливен ръб, по трасето на бързотока има наличие на висока тревна растителност; съгласно Протокол № 154 за извършен технически преглед на язовир от 09.03.2023 г., преливаемата част на преливника е канал със земен трапецовиден профил, като' ширината му е променлива, провежда висока вълна с обезпеченост 1%; бързотока след преливника има развит преходен участък с трапецовиден земен профил, като сечението му е променливо и стените са обрушени, не провежда нормативно определената висока вълна; Основен изпускател - ФЗОО, неизправно състояние, съгласно Протокол №154 за извършен технически преглед на язовир от 09.03.2023г., наличие на висока тревна растителност, затлачена входна шахта, изх. шахта - видимо добро състояние па бетоновата конструкция, наличие на СК; към момента на настоящата проверка достъпът до изходна шахта е силно затруднен.

Други - Посочените параметри за техническите характеристики на язовирната стена и съоръженията към нея са от представения "Анализ на техническото състояние на Язовир „Сечище-25" -м. януари 2023 г.

Сочи се, че на основание чл. 190а, ал. 2 от Закона за водите за изпълнението на всички предписания е отговорен собственикът на язовирната стена и съоръженията към нея. За изпълнението на дадените задължителни предписания собствениците уведомяват писмено председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор чрез регионален отдел в срок: 7 дни.

При тази фактическа обстановка съдът направи следните правни изводи:

Съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК същият следва да съдържа фактическите и правните основания за издаването му. Първите са необходим реквизит на акта и липсата им го опорочава съществено. Липсата на фактически основания представлява винаги съществено административнопроизводствено нарушение, водещо до отмяна на административния акт. Обратно, макар и да е административнопроизводствено нарушение, непосочването или погрешното посочване в акта на правното основание за издаването му не е съществено такова при условие, че актът съдържа фактическите основания за издаването си.

Съдът, в настоящият съдебен състав намира, че процесната заповед не е издадена от компетентен орган, предвид липсата на изрично възложени му със съответен акт правомощия, съответно – при липсата на материална компетентност.

Съгласно § 1, ал. 1, т. 94 от ДР на ЗВ, "язовир" е водностопанска система, включваща водния обект, язовирната стена, съоръженията и събирателните деривации, както и земята, върху която са изградени. Язовирът като съоръжение осигурява съхранение на част от повърхностните води на Република България, които са от значение за осигуряване на питейно-битова вода и вода за напояване.

Една от главните цели на Закона за водите, установена в чл. 2, ал. 1, т. 3, е да осигури управление на водите в интерес на обществото чрез опазване на повърхностните и подземните води и водите на Черно море. Според закона постигането на тази цел се осъществява чрез признаване на водите за жизненоважен ресурс и общо наследство, което се опазва и защитава и чрез предоставяне на обществеността на своевременна, точна и разбираема информация за състоянието на водите, планираните мерки и достигнатите резултати от тяхното прилагане.

От принципите на ЗВ, залегнали в чл. 7, т. 1- т. 4, е видно, че собствениците на водни обекти, водностопанските системи и съоръжения, каквото качество има жалбоподателя, следва да ги стопанисват по начин, който е съобразен с обществената значимост на водата като ценен природен ресурс и по начин, който да не нарушава технологичното единство на водностопанската система.

Нормата на чл. 190а, ал. 1, т. 3 от Закона за водите предвижда правомощието на председателя на ДАМТН или на упълномощени от него лица да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях, съобразно правомощията си по този закон и наредбата по чл. 141, ал. 2, включително за извършване на мерки и действия за изясняване на техническото състояние и на условията за експлоатация на контролираните обекти.

Съдът приема, че предписанията са издадени от некомпетентни органи, извън законоустановените им правомощия по Закона за водите, въпреки че по делото е налице заповед № 776/22.12.2021 г. /л. 57 и сл./, с която са делегирани такива от председателя на ДАМТН, вкл. и да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или съоръжения към тях, както и да определят срок за тяхното изпълнение. Оспорените предписания като индивидуален административен акт, създаващ задължения за жалбоподателя, представляват властническо волеизявление. Процесните предписания са именно от вида на посочените. Спорен по делото е въпроса дали председателят на ДАМТН има правото да възлага такива правомощия на негови служители.

Процесните предписания са както следва:

По осъществяване на безопасна техническа експлоатация:

- Да се възстанови преливния тракт, като се осигури преминаването на висока вълна с необходимата обезпеченост!

Срок на изпълнение: 20.12.2023г.

- Да се поддържа водно ниво на 1м под кота преливен ръб.

Срок на изпълнение: До възстановяване на експлоатационното състояние на Oil и преливник.

- Да се почисти от високата растителност: воден откос, въздушен откос па язовирната стена, както и около изходна шахта на основен изпускател.

Срок на изпълнение: 20.12.2023г.

Съгласно разпоредбата на чл. 190, ал. 4 от ЗВ: „Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощени от него длъжностни лица контролират изпълнението на:

1. предписанията на комисиите по чл. 138а, ал. 3;

2. мерките за осигуряване на изправно техническо състояние на язовирните стени и съоръженията към тях и за безопасната им експлоатация;

3. дейности по извеждане от експлоатация и/или ликвидация на язовирни стени и съоръжения към тях.“

Това е разпоредбата, в която изчерпателно се изброяват законовите правомощия на председателя на ДАМТН, като в същата липсват изброени правомощия от вида на процесните, а именно: да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или съоръжения към тях, както и да определят срок за тяхното изпълнение, в случая: по техническото поддържане на язовир. Органите на ДАМТН, видно от нормата на чл. 190, ал. 4 от ЗВ имат правомощия единствено да контролират такива предписания, като издават и съответни правораздавателни актове – НП, но не и самостоятелно да дават предписания. Това правомощие, видно от разпоредбата на чл. 138а, ал. 3 от ЗВ е предоставено на комисии, назначени от областните управители, в които следва да участват и съответни компетентни лица. Правомощието, което в случая е иззето от инспекторите на ДАМТН, за даване на съответните предписания, възложено на тези комисии е предвидено в разпоредбата на чл. 138а, ал. 3, т. 5 от ЗВ:

„(нова - ДВ, бр. 55 от 2018 г.) във връзка със заключението по т. 4 дават предписания на собствениците на язовири за привеждане в готовност за безопасна експлоатация на язовирите и съоръженията към тях в нормални, екстремни и аварийни условия на работа, в т.ч. за извършването на ремонти и други технически дейности за привеждането на язовирната стена и съоръженията към нея в изправно техническо състояние, както определят срок за тяхното изпълнение.“

Съдът приема, че процесните предписания са издадени при липса на материална компетентност на издателите им - Е. Х. И. и Я. Ю. П., служители при Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ при Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, поради което същите следва да бъдат обявени за нищожни.

С оглед на изхода от спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, съдът намира, че на жалбоподателя следва да бъдат присъдени по делото разноски в размер на 100 лв. за юриск. възнаграждение.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОБЯВЯВА, по жалба на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ /ДПУСЯ/, ЕИК[ЕИК], представлявано от изп. директор Ц. Б., чрез юриск. В. В.,

НИЩОЖНОСТТА на задължителни предписания по Констативен протокол № 05-03-61/11.07.2023 г. от проверка и контрол на язовирна стена и съоръженията към нея и документацията за експлоатацията, издадени от Е. Х. И. и Я. Ю. П., служители при Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ при Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, с които са дадени задължителни предписания за яз. „Сечище“, Област: Шумен, Община: Нови пазар;

ОСЪЖДА Държавната агенция за метрологичен и технически надзор да заплати на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ /ДПУСЯ/, ЕИК[ЕИК], представлявано от изп. директор Ц. Б., разноси в размер на 100 /сто/ лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Р. България в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

ПРЕПИСИ от решението да се връчат на страните.

СЪДИЯ: